

Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

Minuta reuniunii Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice”

Tulcea, 2 iunie 2010

1. Deschiderea reuniunii

Lucrările reuniunii au fost conduse de *d-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie*, președintele Comitetului de Monitorizare pentru POS CCE. La reuniune au participat, alături de membri, reprezentanții Comisiei Europene - DG Regio, d-l Eduardo Barreto, șeful Unității România, și d-l Marian Răduță, desk officer pentru POS CCE, d-l Cătălin Vătafu, consilier al Primului Ministru, d-na Camelia Drăgoi, reprezentantul Fondului European de Investiții, observator, precum și d-l Mihail Pârvu, reprezentantul Ministerului Sănătății, instituție cu statut de invitat permanent.

Aprobarea ordinii de zi

După constatarea existenței cvorumului (16 membri prezenți din totalul de 29 de membri), *d-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie* a prezentat pe scurt ordinea de zi și a propus aprobarea acesteia.

Ordinea de zi a fost aprobată în unanimitate.

Constatând o prezență din ce în ce mai scăzută la reuniunile CM și pentru a preîntâmpina lipsa cvorumului și reprogramarea reuniunii (art.8, pct.2 din ROF CM POS CCE), *d-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie* a propus modificarea Regulamentului, prin includerea prevederii de delegare a participării către un înlocuitor cu drept de vot, prin mandat scris, în caz de indisponibilitate de reprezentare, fie a membrului titular, fie a supleantului. Propunerea va fi supusă la vot și textul se va transmite membrilor pentru observații. De menționat că și la această reuniune au fost situații în care unii membrii titulari au mandatat un alt reprezentant al instituției respective, dar aceștia nu au participat la stabilirea cvorumului și la votarea deciziilor.

Aprobarea minutei reuniunii CM POS CCE din 28 octombrie 2009

D-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a propus aprobarea minutei reuniunii precedente, transmisă membrilor în termenul prevăzut de regulament, cu mențiunea că nu s-au primit observații.

Minuta reuniunii Comitetului de Monitorizare din 28 octombrie 2009 a fost aprobată în unanimitate.

D-l Eduardo Barreto, DG Regio, a subliniat importanța reuniunii în această etapă a programului, din două perspective, și anume faza relativ avansată de implementare a programului, respectiv partea operațională prin numărul mare de proiecte depuse și procesate sau în curs de procesare, cât și dificultățile întâmpinate pe faze de implementare menționând activitățile în care pot fi aduse îmbunătățiri, importanța eliminării unor întârzieri fiind cu atât mai mare în contextul crizei economice și financiare, și anume circuitul de rambursări și plăți care trebuie redus ca durată, și procesul de selecție a proiectelor, respectiv selectarea celor cu perspective de implementare eficientă. De asemenea, domnia sa a exprimat preocuparea Comisiei Europene pentru prevenirea apariției neregulilor și respectarea procedurilor, inclusiv cele de achiziții publice, fiind necesară acordarea unei atenții sporite aplicării mecanismelor de verificare, atât de către AM POS CCE, cât și de către organismele intermediare. Din punctul de vedere al CE, se impune accelerarea ratei de absorbție a fondurilor structurale, și implicit a celor alocate prin acest program, utilizând mecanismele general aplicabile în acest sens: măsuri de creștere a calității proiectelor, ajustări în termeni de realocări de resurse, selectarea proiectelor competitive și implementarea lor. D-l Barreto a precizat că, deși nu s-a ajuns la jumătatea perioadei de implementare a programului, din punct de vedere financiar, un bilanț al situației actuale, în cadrul acestei reuniuni, este binevenit, pentru măsurarea rezultatelor și stabilirea parcursului ulterior, în vederea eficientizării implementării. Domnia sa a reiterat buna cooperare cu AM POS CCE, considerând esențială participarea membrilor CM la reuniuni pentru implementarea programului.

2. Activități de evaluare ad-hoc

D-na Mihaela Manolescu, șef serviciu, Serviciul Evaluare și Monitorizare, AM POS CCE, a prezentat activitățile de evaluare desfășurate de la ultima reuniune a CM.

Prezentarea a cuprins:

- realizarea a trei exerciții de evaluare ad-hoc, provenite din constatarea anumitor dificultăți în implementare:

- analiza încadrării pe sectoare de activitate (coduri EUROSTAT) a proiectelor aprobate aferente primului apel de proiecte din cadrul operațiunii de investiții pentru întreprinderi mari. A rezultat că au fost selectate spre finanțare, în majoritate, proiecte cu valoare adăugată mare, conform obiectivelor POS CCE.
- studiu privind distribuția pe regiuni și tipurile de beneficiari (coduri CAEN) ai operațiunii "Sprijin pentru accesul pe noi piețe și internaționalizare", operațiune cu depunere on-line. S-au propus câteva modificări pentru următorul apel în vederea selectării proiectelor cu valoare adăugată/relevantă necesară îndeplinirii obiectivelor operațiunii, iar alocarea financiară pentru următorul apel de proiecte să fie făcută defalcat pe regiuni.
- analiza comparativă în cadrul sistemului național al programelor operaționale cu privire la situația încărcării personalului din cadrul AM POS CCE și al organismelor intermediare (număr personal/buget alocat, număr personal/număr proiecte gestionate, număr de proiecte raportat la număr de persoane active). A rezultat că AM POS CCE are cel mai mic număr de personal, comparativ cu celelalte Autorități de Management ale unor programe relativ comparabile, iar OI IMM este cel mai încărcat, fiind urgentă nevoie de personal și asistență tehnică de specialitate.

- pentru evaluarea proiectelor și monitorizarea implementării:
 - urmărirea activității de implementare a contractului “Asistență tehnică pentru AM POS CCE pentru evaluarea intermediară a POS CCE”
 - pregătirea documentației de achiziție pentru contractarea proiectului “Evaluarea Implementării Planului de Comunicare”

Referitor la gradul de încărcare al personalului, **d-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie** a fost de părere că mărirea numărului de personal ar trebui să fie ultima opțiune, după luarea unor măsuri, atât de ordin intern, pentru mai buna organizare a activității, la nivelul AM și al OI-urilor, cât și externalizarea unor activități (utilizând fonduri alocate în cadrul AP5, Asistență Tehnică).

D-l Eduardo Barreto, DG Regio, a afirmat că această problemă, comună tuturor programelor operaționale, este cunoscută la nivelul Comisiei Europene, inclusiv măsurile restrictive luate de Guvern în acest sens, și și-a exprimat acordul în ceea ce privește necesitatea optimizării condițiilor existente, a procedurilor, date fiind dificultățile actuale, folosirea sprijinului extern, prin axa prioritară de Asistență Tehnică, pentru suplimentarea resurselor, îndeosebi în ceea ce privește asistența specializată, a experților, acestea fiind singurele opțiuni pentru moment.

2. Evaluarea intermediară a POS CCE

D-l Dragoș Pâslaru, manager general GEA Strategy&Consulting SA - Director de proiect, (Grupul de Economie Aplicată, GEA, este firma leader a consorțiului selectat în urma procesului de achiziție publică), a prezentat o sinteză a raportului intermediar preliminar de evaluare intermediară a POS CCE, material distribuit membrilor la începutul reuniunii. Domnia sa a menționat că rolul evaluării este acela de informare, a prezentat metodele de cercetare utilizate (metoda decompoziției, interviuri, studii de caz), și a subliniat dinamica bună a programului până la etapa de contractare, după această etapă contatându-se o temporizare în obținerea rezultatelor estimate (progrese lente în plan financiar, constrângeri instituționale induse de contextul economic).

Câteva din concluziile prezentate:

- este prematură evaluarea unui impact al programului, rata de absorbție fiind modestă
- rata de absorbție din 2010 și 2011 va fi relevantă pentru a stabili dacă obiectivele programului pot fi atinse
- popularitatea programului diferă în funcție de axă și operațiune, deoarece programul nu este omogen, atât evaluarea cât și implementarea acestuia fiind dificile; în acest sens au fost menționate și unele elemente birocratice care îngreunează accesarea fondurilor structurale
- rată mare de succes la verificarea conformității administrative (în sectorul privat mai puțin decât în cel public)
- evaluarea tehnico-financiară reprezintă etapa care înregistrează cele mai mari dificultăți datorate: lipsei de experiență a potențialilor beneficiari, modului de interpretare a grilei de evaluare, estimărilor fără bază reală făcute de aplicanți referitoare la cifra de afaceri și alți indicatori financiari pentru îndeplinirea criteriilor de selecție
- contractarea de numai 70% din proiectele selectate pentru finanțare; după aplicarea măsurilor de simplificare a procedurilor, s-a observat că centrul de greutate al activității s-a mutat din zona verificării/evaluării în zona contractării
- vulnerabilitatea din acest moment a sistemului este în activitatea de monitorizare și, mai ales, plăți
- relevanța distribuției regionale este discutabilă pentru programul de competitivitate

- politica prudentă de creditare a băncilor și constrângerile datorate crizei economice limitează capacitatea de finanțare din partea firmelor
- lipsa unei strategii de utilizare a Asistenței Tehnice
- personal insuficient
- lipsa unor pârguri reale de control și responsabilizare a organismelor intermediare din partea AM POS CCE, care este, pe de o parte, la același nivel ierarhic cu OI-urile, iar pe de altă parte, entitatea responsabilă de implementarea POS CCE

Câteva recomandări:

- îmbunătățirea procedurilor de selecție a proiectelor, de exemplu utilizarea negocierii directe, când se cunosc beneficiarii (de exemplu, proiecte din AP4 energie)
- în cazul operațiunilor populare, atractive, cu suprasubscriere, este necesară restrângerea categoriilor de beneficiari eligibili, prin prioritizare, precum și o comunicare și informare specifică, de nișă; la anumite operațiuni nu există un filtru sever de evaluare, ci o oarecare permisivitate; programul are o plajă foarte mare de beneficiari eligibili, ceea ce poate crea dificultăți în urmărirea impactului programului asupra competitivității
- pentru eliminarea unor blocaje precum numărul mare de renunțări din partea beneficiarilor, ghidurile ar trebui să conțină și eventuale penalizări în caz de nerespectare a celor declarate de beneficiari, ar trebui elaborat un manual al beneficiarului și sesiuni de instruire pentru beneficiari
- la contractare este nevoie de consultanță juridică, prin asistență tehnică de specialitate
- pentru operațiunea referitoare la polii de competitivitate este necesară o strategie națională în domeniu
- în cadrul axei prioritare 2, Cercetare, dezvoltare și inovare pentru competitivitate, este necesară atragerea mai accentuată a sectorului privat, eventual prin flexibilizarea unor operațiuni
- în cadrul axei prioritare 3, Tehnologia informației și comunicațiilor pentru sectorul privat și public, este necesară stabilirea impactului asupra competitivității și echilibrarea raportului dintre beneficiarii din sectorul public/privat
- în cadrul axei prioritare 4, Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice, este necesară accelerarea aprobării schemelor de ajutor de stat, pentru operațiunea de rețele de transport a energiei electrice și gazelor naturale și cea de interconectări
- în cadrul axei prioritare 5, Asistență Tehnică, trebuie rezolvate problemele legate de procedura complicată de achiziții publice și este necesară utilizarea mai activă a fondurilor alocate prin această axă
- evaluarea impactului investițiilor în infrastructura publică
- organizarea de sesiuni de training specializat, pe activități, pentru personalul AM și OI

În încheiere, ***d-l Jim Fitzpatrick, team leader al echipei de experți cheie evaluatori***, a prezentat cele patru direcții strategice desprinse din raport, unele aplicabile acum, celelalte în perioada următoare, menționând că acesta este singurul program operațional care se adresează direct întreprinderilor:

- Concentrarea finanțărilor către sectoarele/beneficiarii cu potențial competitiv; definirea potențialului competitiv și operaționalizarea poliilor de competitivitate/clusterelor
- Creșterea capacității instituționale responsabilizarea mai eficientă a AM/OI
- Întărirea capacității de monitorizare și plată – orientare către beneficiari (clienți)/ folosirea mai accentuată a asistenței tehnice
- Îmbunătățirea accesului beneficiarilor la finanțare

Recomandări:

- delegarea responsabilității către organismele intermediare și evitarea suprapunerilor cu AM
- accelerarea plăților, fiind importantă implementarea efectivă a proiectelor contractate și activitatea de monitorizare
- utilizarea fondurilor pentru asistență tehnică

D-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a apreciat prezentarea amplă și gradul ridicat de cunoaștere a programului, precum și înțelegerea specificului acestuia. Domnia sa a menționat că recomandările nu sunt un element de noutate, fiind discutate permanent, dar există dificultăți în aplicarea și prioritizarea lor. Referitor la realizarea unui manual al beneficiarului, domnia sa este de părere că ar fi mai util un buletin informativ periodic, publicat pe site. În ceea ce privește categoriile de beneficiari eligibili, din prezentare a rezultat recomandarea de a modela unele domenii în funcție de specificul programului, de popularitatea operațiunilor, d-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie exprimându-și acordul de principiu, cu luarea în considerare și a situației inverse, în care să existe și o modelare a programului în funcție de condițiile economice actuale, în sensul unor redistribuiri de fonduri prin realocare. O altă remarcă făcută de domnia sa este cea referitoare la necesitatea păstrării coeficienților regionali, considerând că distribuția regională rămâne un indicator important în politica de coeziune.

D-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a fost de acord că este necesară o strategie de asistență tehnică, pentru a asigura suportul pentru celelalte axe și că fondurile alocate prin această axă ar fi trebuit utilizate în prima perioadă a programului. Domnia sa a mai asigurat că delegarea bunului de plată către organismele intermediare se va face în cel mai scurt timp posibil, după consultarea tuturor entităților relevante.

D-l Eduardo Barreto, DG Regio, a apreciat că mare parte din concluziile și recomandările prezentate, precum și comentariile făcute corespund viziunii Comisiei Europene și a propus organizarea unei reuniuni dedicate aprofundării raportului, după elaborarea versiunii finale.

Comentariile generale au fost:

- necesitatea concentrării pe competitivitate, perspectivă din care trebuie privite și investițiile publice
- este necesară elaborarea de strategii în cazul unor operațiuni și axe prioritare (poli de competitivitate, energie regenerabilă, e-guvernare, asistență tehnică)
- este necesară urmărirea atentă a procedurii de selecție a proiectelor, în special în cazul AP1, un domeniu complex
- trebuie evitat fenomenul numit “deadweight” (oportunitatea finanțării din fonduri publice)
- există îndoieli și din partea CE legate de eficiența operațiunii de consultanță (AP1)

În ceea ce privește procedurile și organizarea internă, de care depinde în mare măsură calitatea implementării programului, d-l Eduardo Barreto a subliniat că principiul de bază este că AM este instituția responsabilă de implementarea programului, dar aceasta poate delega responsabilități organismelor intermediare. Cauzele disfuncționalităților care apar pot fi căutate, însă, și în afara granițelor programului, în așa numitele teme orizontale, cum ar fi accesul întreprinderilor la finanțare (asigurarea cofinanțării), dar care, prin anumite mecanisme, spre exemplu fondul JEREMIE, pot fi compensate parțial.

Referitor la distribuția regională, d-l Eduardo Barreto, în acord cu cele spuse de d-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie, a atenționat că, deși echilibrarea nivelului de dezvoltare a diferitelor regiuni și țări este un exercițiu dificil și, în același timp, cu implicații politice, în toate statele membre ale Uniunii Europene și pentru toate programele operaționale, este necesară păstrarea acestui indicator.

D-na Cătălina Meliță, director general AM POS CCE, a subliniat importanța raportului de evaluare intermediară pentru AM, acesta fiind un punct major pe ordinea de zi, în care sunt prezentate elemente calitative care transcend cifrele și permit analize ce pot conduce la un progres al implementării. Domnia sa a menționat colaborarea permanentă dintre conducerea AM POS CCE, respectiv OI-uri, și consultanți, ce se reflectă în nivelul de detaliere al informațiilor din raportul de evaluare. D-na Cătălina Meliță a considerat corecte concluziile și recomandările, următoarea etapă fiind mai dificilă, și anume identificarea mijloacelor concrete de a le pune în aplicare pe cele considerate a conduce programul în direcția bună. În acest context, domnia sa a apreciat oportunitatea și și-a exprimat disponibilitatea de a da curs propunerii d-lui Barreto de a organiza o reuniune specială pe marginea raportului final de evaluare intermediară.

Referitor la unele din recomandările raportului, d-na Cătălina Meliță a făcut următoarele precizări:

- restrângerea categoriilor de beneficiari eligibili trebuie bazată pe argumente foarte solide, astfel încât să nu se creeze disfuncții în mediul economic
- parte din criteriile de selecție sunt indicatori financiari care trebuie realizați
- beneficiarii pot fi îndrumați prin instrucțiuni și monitorizare
- coeficienții regionali vor fi păstrați, cu unele ajustări
- ghidurile nu pot fi încă sintetizate la dimensiuni mici, ca în unele vechi state membre, fiind încă necesare informații detaliate pentru solicitanți
- delegarea bunului de plată către unele organisme intermediare este o procedură în desfășurare, fiind solicitat acordul din partea autorităților implicate în sistemul de control
- aversiunea la risc menționată în raport este în strictă relație cu nivelul de exigență impus de procedurile de verificare
- procedura depunerii continue la operațiunile mai puțin populare este posibilă și recomandabilă
- utilizarea mai intensivă a axei de Asistență Tehnică la deplina capacitate, astfel încât să asigurăm resursele necesare

D-na Cătălina Meliță a informat membrii comitetului că varianta finală a raportului le va fi transmisă electronic și a subliniat solicitarea AM POS CCE către consultanți de a acorda sprijin în a găsi modalitatea de punere în aplicare a recomandărilor.

D-l Ștefan Ciobanu, director general ACIS, și-a exprimat acordul privind majoritatea recomandărilor formulate, precizând de asemenea că problema principală o constituie operaționalizarea acestora, pentru îmbunătățirea eficienței programului. Domnia sa și-a exprimat surprinderea de a nu regăsi în prezentare subiectul realocărilor, având în vedere că din a doua jumătate a acestui an și cu certitudine în anii următori, o atenție deosebită din partea AM POS CCE și a organismelor intermediare va trebui îndreptată spre realocări de fonduri în scopul îmbunătățirii eficienței programului, și a solicitat informații suplimentare evaluatorului privind opinia sa în legătură cu acest subiect.

D-l Dragoș Pâslaru, GEA, a explicat că majoritatea operațiunilor sunt în continuare relevante pentru eficiența implementării programului, dar ar trebui analizate și cauzele pentru care unele operațiuni nu au avut impactul preconizat și care ar trebui închise, dacă nu sunt regândite (de ex. consultanță și poli de competitivitate). Dar, în general, recomandarea este de a menține deocamdată alocările inițiale.

D-na Felicia Răcășanu, director Organismul Intermediar pentru Energie, a intervenit cu un punct de vedere legat de rezultatele raportului de evaluare intermediară pentru axa prioritară 4. În opinia sa unele aspecte generale prezentate nu sunt aplicabile unor operațiuni din domeniul energiei, și anume recomandarea de a restricționa eligibilitatea solicitanților în cazul operațiunilor

foarte populare și cu suprasubscriere mare nu poate fi particularizată pentru operațiunea de resurse regenerabile de energie. Domnia sa a subliniat că restrângerea operațiunii ar putea conduce la ratarea ȋntelor asumate de România în domeniu, acestea fiind prevăzute atât în Ghidurile solicitanților cât și de cadrul legal existent la nivel național și european în domeniu (Directiva 28, care prevede obligativitatea de a avea un program național în domeniul resurselor regenerabile de energie; strategia națională până în 2020, în acord cu pachetul legislativ al UE 20-20-20, schimbări climatice, resurse regenerabile și eficiență energetică; strategii de ramură pentru resurse regenerabile de energie, eficiență energetică și resurse minerale; alte documente strategice în domeniul energetic).

D-I Constantin Ciupagea, director Institutul de Economie Mondială, a solicitat stabilirea unui termen pentru transmiterea raportului final membrilor CM și o informare asupra organizării unei întâlniri pe această temă, astfel încât să existe suficient timp pentru studierea acestuia și formularea de opinii, prezentarea de astăzi fiind doar un rezumat. Domnia sa a subliniat importanța informării membrilor CM asupra raportului, pentru monitorizarea eficienței a implementării programului, și și-a exprimat speranța că acesta va include metodologia evaluării, iar AM POS CCE va prezenta membrilor CM poziția sa față de concluziile raportului.

D-na Cătălina Meliță a explicat că, pe parcursul elaborării raportului, a existat un schimb permanent de informații în cadrul reuniunilor Comitetului de coordonare a evaluării (la care IEM a fost reprezentat), raportul fiind aproape finalizat, precizând totodată că acest document va fi transmis membrilor CM spre informare.

D-I Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a precizat că, deși membrii CM nu au avut acces, până astăzi, la acest document, fiind prezentat în premieră la această reuniune, a fost demarată dezbaterea, ca subiect deschis.

3. Raportul Anual de Implementare pentru anul 2009

D-I Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a propus trecerea la punctul următor al ordinii de zi, prezentarea și aprobarea Raportului Anual de Implementare pentru anul 2009, și cumularea acestui punct cu cel privind dificultățile înregistrate la apelurile lansate în anul 2009 și măsurile pentru accelerarea implementării operațiunilor în 2010. Domnia sa a precizat că raportul a fost transmis membrilor în format electronic, în termenul prevăzut de ROF.

D-na Cătălina Meliță, director general AM POS CCE, a făcut o prezentare succintă a RAI 2009, specificând că, deși progresul în implementare este considerabil, per total, s-a situat sub așteptări, iar situația plăților nu a fost la un nivel satisfăcător, iar rata de absorbție, (conform definiției, sumele certificate la CE), fiind de numai 5,07 % din alocarea întregii perioade de programare, 2007-2013. Domnia sa a explicat că această evoluție a programului are și cauze legate de dificultățile întâmpinate, unele dintre acestea prezentate în raportul anual de implementare. D-na Cătălina Meliță a informat membrii CM că, după transmiterea raportului, s-au primit comentarii din partea ACIS, cele mai multe dintre acestea fiind integrate în text (din acest motiv, pe memory stick este o versiune diferită de cea transmisă prin e-mail, în urmă cu o săptămână). Totodată, a invitat membrii prezenți să facă eventuale comentarii în cadrul reuniunii, dacă doresc, pentru a fi integrate în textul final care va fi transmis Comisiei Europene.

Dificultăți înregistrate și măsuri pentru accelerarea implementării operațiunilor în 2010:

- modificarea structurii de implementare a programului în anul 2009, în sensul că, în urma unei reorganizări guvernamentale în decembrie 2008, s-a pierdut Unitatea de Plată,

organizată inițial în structura MEF (OPCP), ceea ce a creat o dificultate mare în implementare, dată fiind durata necesară reînființării în cadrul MECMA (în aprilie 2010), cu un număr insuficient de posturi (6), fiind necesare măsuri ulterioare de completare a schemei de personal. Această nouă structură a făcut obiectul auditului de sistem din partea Autorității de Audit, care a semnalat și Comisiei Europene modificarea survenită, dând asigurări cu privire la funcționalitatea sistemului. Din acest motiv plățile au început abia în luna mai 2010.

- personal insuficient: număr de posturi alocate redus (220 pentru întregul sistem), care a avut impact asupra duratelor lungi pentru diverse activități (evaluare, contractare, monitorizare, efectuare de plăți)
- dublare a activității în ceea ce privește verificarea 100% a cererilor de rambursare primite de la organisme intermediare de către AM POS CCE, fiind primul exercițiu de acest tip; a fost o decizie internă, confirmată și de raportul de audit de la sfârșitul anului trecut, motiv pentru care a fost menținută parțial și în 2010. Totuși, pentru a nu crea un blocaj, după efectuarea analizei de risc s-a început eșantionarea, pentru a reduce durata necesară procesării unei cereri de rambursare, inacceptabilă în acest moment.
- durata mare de evaluare a cererilor de finanțare, care rezultă din numărul foarte mare de cereri raportat la personalul alocat acestei activități; opțiunile sunt realocarea internă în momentele de vârf, cu respectarea principiului separării funcțiilor, utilizarea asistenței externe prin achiziționarea de servicii de consultanță specializată (cu mențiunea că piața de consultanță nu este suficient de experimentată, iar procedura de achiziții publice comportă un anumit risc), evitarea lansării unui număr mare de apeluri simultan
- problemele cu care se confruntă cele două categorii de beneficiari, privați și publici, diferă, respectiv:

beneficiarii privați:

1. capacitate redusă de cofinanțare, care a condus la tot mai multe retrageri, aceasta fiind o tendință îngrijorătoare care pune problema așa numitei „rate de mortalitate” a contractelor semnate, cele mai multe fiind cu firme private; în acest sens, AM POS CCE studiază mijloacele prin care se poate facilita accesul la finanțare; una dintre cauze este politica extrem de prudentă a băncilor, deși au avut loc consultări pentru armonizarea standardelor și criteriilor de evaluare a proiectelor (bancabilitate/ eligibilitate); alte opțiuni sunt Fondul de Garantare și JEREMIE
2. lipsa de experiență a firmelor în management de proiect, indiferent dacă apelează la consultanță sau nu; deși au fost postate pe site instrucțiuni pentru beneficiari, se constată că acestea nu sunt respectate; nu aplică întotdeauna corect normele de achiziții (toate acestea conduc la o corespondență prelungită cu beneficiarul și, implicit la o durată mare de procesare a documentelor); vor fi organizate sesiuni de training pentru beneficiari și vor fi postate materiale informative mai clare pe site, cu spețe concrete

beneficiarii publici:

1. sistemul de achiziții publice, a cărui reglementare va fi modificată pentru simplificare
2. ritmul lent de implementare

în cazul ambelor categorii de beneficiari:

1. tendința de a asigura cash-flow numai din prefinanțare și rambursare, ceea ce reflectă absența resurselor financiare proprii

2. obținerea de credite bancare, pentru care, în scurt timp, va fi posibilă gajarea cu echipamentele achiziționate
3. calitatea consultanței, vizibilă din modul de prezentare a dosarului; au avut loc discuții cu firmele de consultanță, dar demersul nu a avut rezultatul scontat deoarece au participat firmele cu experiență și nu cele care ar fi avut nevoie de îndrumare

D-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a reiterat necesitatea unei mai bune organizări interne a activităților, atât la nivelul AM POS CCE, cât și al organismelor intermediare, în vederea reducerii duratelor de realizare a ghidurilor, de evaluare a proiectelor depuse, de verificare a cererilor de rambursare, pentru a nu prelungi perioada de implementare (prin încheierea de acte adiționale la contracte).

D-l Marian Răduță, DG Regio, a reamintit că Raportul Anual de Implementare este unul dintre puținele documente oficiale care ajung la Comisia Europeană și care reflectă progresul în implementarea programului. Domnia sa a insistat asupra importanței, atât a informațiilor financiare, preluate ulterior ca date statistice în documente oficiale la nivelul Comisiei Europene, cât și a descrierii calitative detaliate a progresului în implementare, care permite o reacție din partea DG Regio. În acest sens, d-l Marian Răduță a semnalat lipsa informațiilor legate de evoluția unor operațiuni din cadrul programului (de exemplu din cadrul DMI3-AP3), care trebuie incluse în raport, chiar dacă nu a existat progres, precum și neconcordanța apărută la calculul pragului N+3/2, corectura fiind deja operată față de varianta transmisă membrilor CM înaintea reuniunii. Domnia sa a adăugat că, probabil, vor mai fi comentarii după transmiterea oficială a raportului către Comisia Europeană.

D-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie l-a asigurat pe reprezentantul DG Regio că raportul va fi completat conform observațiilor.

D-l Ștefan Ciobanu, director general ACIS, a fost de părere că raportul este o radiografie precisă a dificultăților întâmpinate în procesul de implementare, atât la nivelul instituțiilor care gestionează programul, cât și la nivelul beneficiarilor, și a atras atenția că principala provocare este de a identifica soluțiile pentru depășirea acestora, soluții care să respecte regulile și principiile aplicabile implementării programului. Domnia sa a amintit că aceste probleme sunt cunoscute, dar, din păcate nu întotdeauna acțiunile întreprinse au avut efectul preconizat. D-l Ștefan Ciobanu a adus la cunoștința membrilor CM inițiativa ACIS de promovare, în luna iunie a acestui an, a unui act normativ care va permite beneficiarilor să încheie contracte de gaj pentru active care fac obiectul proiectului, ceea ce va da un impuls creditării și va reprezenta un sprijin concret și important pentru beneficiari. Domnia sa a subliniat încă o dată colaborarea excelentă cu AM POS CCE și a precizat că observațiile transmise de ACIS au fost preluate în mare parte, urmând a mai fi făcute unele mici corecturi, convenite și cu DG Regio, înainte de transmiterea oficială a documentului.

D-l Eduardo Barreto, DG Regio, a încurajat AM POS CCE în solicitarea opiniei Autorității de Audit în ceea ce privește conformitatea sistemului cu regulamentele europene, inclusiv orice modificare semnificativă în proceduri, element cheie de succes al implementării, în contextul în care Autoritatea de Audit transmite, la rândul său, un raport de conformitate Comisiei Europene.

Aprobarea Raportului Anual de Implementare pentru anul 2009

După încheierea intervențiilor, **d-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie** a propus spre aprobare raportul.

Raportul a fost aprobat în unanimitate, cu modificările și completările agreeate.

4. Stadiul implementării POS CCE și al fiecărei axe prioritare

D-na Cătălina Meliță, director general AM POS CCE, a prezentat stadiul implementării programului în ansamblu (statistici, perspective financiare) și a operațiunilor gestionate direct de AM POS CCE, urmând ca detaliile pentru fiecare axă prioritară să fie prezentate de organismele intermediare.

Au fost prezentate pe scurt datele generale referitoare la stadiul implementării POS CCE, pentru anul 2009, cu mențiunea că acestea sunt detaliate în Raportul Anual de Implementare 2009, și la zi, respectiv până în data de 14 mai 2010.

Au fost prezentate:

- lansări/ alocări
- număr mare de proiecte depuse, ceea ce reflectă că operațiunile sunt percepute a fi utile și relevante
- situația declarațiilor de cheltuieli și a plăților efectuate, fiind semnalată acordarea prefinanțării și beneficiarilor privați
- riscul de dezangajare automată în 2013 este aproape cert, prin urmare trebuie majorate plățile în 2010, 2011, 2012, mult peste pragul N+3/2, pentru a evita acest risc
- investiții pentru întreprinderi mari – întârziere în evaluare datorată procedurii de achiziții publice; întârzierea în contractare datorată dificultății beneficiarilor de a obține documentele care dovedesc capacitatea de cofinanțare; retrageri din partea unor beneficiari datorită incapacității financiare (3); procesul de contractare nu s-a încheiat; având în vedere distribuția regională, ar trebui micșorat coeficientul regional (1,1-1,2) pentru a nu exclude în totalitate regiunea București-Ilfov; în 31 mai s-a închis al doilea apel, care a avut un buget dublu; durata mare a evaluării nu se va mai repeta întrucât este deja încheiat contractul cu evaluatorii, aceiași de la primul apel.
- JEREMIE – expresii de interes primite de la două bănci românești, dar nefinalizate (unul dintre aplicanți nu a putut prezenta un portofoliu de credite corespunzător condițiilor de eligibilitate din apel, iar cel de al doilea a transmis în martie 2010 către FEI o scrisoare de retragere a expresiei de interes din motive de viabilitate economică a produsului bancar)
- Fondul de capital de risc - vor fi selectate maxim două fonduri, apelul fiind lansat în aprilie 2010, cu termen de depunere a expresiilor de interes 14 iunie 2010; deoarece pentru instituțiile bancare acordarea de credite nu este o problemă de lichiditate, ci una de risc, va fi creat un instrument de garantare, denumit garanție de “primă pierdere”, pentru un portofoliu nou de credite pentru IMM, cu primă de garantare zero (buget alocat de 65 milioane EUR și plafon de garantare de 80%), apelul fiind programat pentru lansare în iunie 2010, după publicarea schemei de ajutor de stat/de minimis în Monitorul Oficial al României

Referitor la pragul N+3/2 și la cheltuielile certificate la CE, **d-l Eduardo Barreto** a afirmat că este imperativă reducerea sumei de plată rezultate pentru 2013, prin efectuarea de plăți mai mari în anii anteriori, pentru că altfel este imposibil de realizat, atât din punctul de vedere al AM POS CCE, cât și al Comisiei Europene. Domnia sa a semnalat și o incompatibilitate între previziunea AM POS CCE și cea a Autorității de Certificare și Plată (pentru 2011 ACP a prevăzut plăți în valoare de 540 milioane euro, față de 198 milioane euro prevăzute de AM POS CCE), și a solicitat o explicație pentru această diferență.

D-na Cătălina Meliță a motivat previziunea prin luarea în considerare a unui scenariu pesimist, care a ținut cont atât de parametrii interni, ai sistemului de implementare, cât și de cei externi, dar

a arătat că AM POS CCE va aplica recomandarea DG Regio, de a intensifica plățile în anii premergători anului de vârf 2013, în așa fel încât suma de aproape un miliard de euro, și implicit presiunea pe buget, să fie mult diminuată.

D-I Eduardo Barreto, DG Regio, a insistat asupra revizuirii previziunilor de plăți și corelării lor cu cele ale ACP, accentuând că intenția Comisiei nu este de a scoate în evidență discrepanțele între cifre, ci de a structura și gestiona bugetul CE în mod credibil și în funcție de previziunile realiste ale statului membru.

D-I Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie l-a asigurat pe reprezentantul DG Regio că aceste date vor fi corelate și asumate.

5. Stadiul implementării pentru axa prioritară 1

D-na Mădălina Miclea, director general adjunct, Direcția Generală pentru IMM, Comerț Interior și Cooperatie, Organism Intermediar pentru POS CCE, a prezentat stadiul implementării operațiunilor pentru axa prioritară 1 destinate IMM-urilor.

Au fost prezentate:

- situații comparative între operațiuni și pe activități de implementare
- situația cumulativă a apelurilor 2008-2009
- distribuția regională pe județe și pe regiuni
- situația renunțărilor la proiecte în faza de contractare și în faza de implementare datorită lipsei capacității de cofinanțare
- situația rambursărilor: s-au solicitat instrucțiuni mai clare din partea AM POS CCE pentru a avea o viziune unitară în verificarea cererilor de rambursare;
- dificultăți întâmpinate: greșelile intens mediatizate, personal insuficient, spațiu și logistică necorespunzătoare, ritmul foarte lent de accesare a fondurilor din AT, inclusiv pentru monitorizarea implementării proiectelor
- greșeli frecvente ale beneficiarilor în completarea Cererii de Finanțare, constatate în fazele de evaluare
- gradul de respingere a proiectelor în faza de contractare este de 10% (datorii la bugetul de stat, apărute în intervalul de timp de la depunerea dosarului până la momentul contractării, sau lipsei unor documente solicitate la încheierea contractului)

În ceea ce privește eventuala decizie de restricționare a codurilor CAEN eligibile pentru unele operațiuni, d-na Mădălina Miclea a arătat că OI IMM va trebui să fundamenteze în mod corect această restricționare deoarece sunt de așteptat reacții din partea mediului socio-economic, la consultarea publică pentru ghiduri.

D-I Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a evidențiat două probleme majore în implementarea acestei axe prioritare, și anume numărul mare de acte adiționale și durata mare necesară verificării cererilor de rambursare.

D-I Marian Răduță, DG Regio, a atenționat la rândul său că a fost deja identificat un risc ridicat privind funcționarea sistemului de monitorizare și control la OI IMM, într-un raport al Autorității de Audit din luna februarie a acestui an, fiind semnalată necesitatea unor îmbunătățiri substanțiale în funcționarea acestui organism intermediar. Domnia sa a arătat că dacă pentru unele recomandări, de exemplu cele referitoare la resursele umane sau la spațiul de lucru, se caută

soluții, pentru altele se așteaptă în continuare prezentarea măsurilor preconizate pentru remedierea deficiențelor și reducerea riscului.

D-na Mădălina Miclea a explicat că au fost luate în considerare toate recomandările rezultate din raportul Autorității de Audit, dar ținând cont de volumul foarte mare de activitate per persoană activă și de erorile din trecut, și a asigurat că se vor face eforturi pentru corectarea deficiențelor de funcționare a sistemului.

6. Stadiul implementării pentru axa prioritară 2

D-na Dana Gheorghe, director general, Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, Organism Intermediar pentru POS CCE, a prezentat stadiul implementării operațiunilor pentru axa prioritară 2.

Au fost prezentate:

- proiecte depuse/contractate/în contractare/în evaluare; creștere substanțială a numărului de proiecte în contractare; contractarea de evaluatori din străinătate pentru beneficiarii publici cu proiecte de valoare mare
- situația bugetului pe operațiuni; suprasubscriere pentru beneficiarii publici
- situația plăților - nivel scăzut; având în vedere că majoritatea proiectelor au fost demarate recent; valori mai mari au fost înregistrate pentru prefinanțări
- situația pentru fiecare apel/operațiune
- distribuția regională a proiectelor
- dificultăți: renunțări la proiecte, întârzierea plăților către beneficiari (care poate fi și o cauză de renunțare), întârzieri la încheierea contractelor, modificări ale graficelor de implementare și a celor de rambursare imediat după încheierea contractelor de finanțare, probleme apărute la auditarea beneficiarilor (încheierea de acte adiționale la contractele de achiziții datorită unor condiții neprevăzute, criterii de atribuire discutabile datorită interpretării acestora ca și criterii de calificare/selecție)
- măsuri vizate: revizuirea ghidurilor referitor la fezabilitatea proiectelor și solicitarea dovezilor privind capacitatea de cofinanțare pentru proiectele selectate; delegarea bunului de plată; contractarea de asistență specializată pentru monitorizare (verificarea achizițiilor publice, a construcțiilor, a salarizării); propunere către AM POS CCE de revizuire a procedurilor de monitorizare, în sensul de sprijinire a verificării administrative a cererilor de rambursare; sesiuni de instruire a beneficiarilor referitoare la completarea cererii de rambursare

A fost menționat faptul că unii beneficiari publici, în general universități, dar și institute naționale de cercetare, selectați pentru finanțare în cadrul a două programe operaționale, un proiect în cadrul POS CCE și celălalt în cadrul POS DRU, acordă prioritate acestuia din urmă, solicitând suspendarea celui finanțat din POS CCE, datorită greutăților în asigurarea resurselor financiare pentru mai multe proiecte simultan.

D-I Eduardo Barreto, DG Regio, a dorit o clarificare asupra acestui ultim aspect, și anume legătura dintre proiecte finanțate din programe diferite.

D-na Dana Gheorghe a explicat că este efectul priorității acordate investițiilor în resursa umană (studii doctorale, post-universitare, de specializare). Astfel, deși cele două proiecte au fost selectate respectând aceleași condiții, beneficiarii sunt în situația de a opta pentru unul dintre ele,

deoarece nu există suficiente resurse financiare, și decid să suspende contractul finanțat din POS CCE, până la rambursarea sumelor pentru proiectul finanțat din POS DRU.

D-l Eduardo Barreto, DG Regio, a punctat, pentru înțelegerea corectă a fenomenului, faptul că rezultă din explicație că lipsa de finanțare, de cash-flow, datorată inclusiv întârzierilor la rambursare, pentru proiectul finanțat dintr-un program, are impact negativ asupra implementării unui proiect finanțat din alt program, mergând până la suspendarea acestuia din urmă.

D-l Cătălin Vătafu, consilier al Primului Ministru, a intervenit pentru o completare privind măsurile luate la nivelul guvernului în scopul evitării apariției situațiilor de acest gen, informând membrii CM că, în luna februarie a acestui an, guvernul a aprobat o ordonanță de urgență care permite extinderea plafonului de garanții guvernamentale pentru autoritățile publice locale, pentru operatorii regionali de apă și canalizare și pentru universități, ceea ce permite încurajarea universităților în utilizarea garanțiilor guvernamentale pentru accesarea de credite, care să substituie, la un anumit moment, lipsa fondurilor proprii pentru asigurarea cofinanțării respectivelor proiecte.

D-na Dana Gheorghe a dat asigurări că beneficiarii sunt la curent cu existența acestei facilități, prin organizarea de către ANCS a unor sesiuni de instruire, dar demersurile și selectarea instituției bancare pentru obținerea creditului, prin procedura de achiziție publică, sunt procese de durată.

D-na Dana Gheorghe a dorit să adauge, la prezentarea transmisă membrilor CM, o informare privind implicarea României într-un proiect pan-european de infrastructură de înaltă tehnologie (laser/extreme-light), inițiat prin Programul Cadru nr.7. Astfel, România a obținut statutul de coordonator, alături de Ungaria și Cehia, pentru construirea unei componente a acestei infrastructuri, de tip multi-site, fiind prima infrastructură de acest gen care se construiește în noile state membre ale UE. Intenția este de a se finanța acest proiect din fonduri structurale, asemenea celorlalte două state, iar valoarea totală pentru partea română este de 280 milioane de euro. Statul român, prin ANCS, a alocat 2 milioane de euro în vederea realizării documentației specifice necesare aprobării la nivelul CE, fiind transmisă către CE/Banca Europeană de Investiții, cu aprobarea ACIS, o solicitare de includere a acestui proiect pe lista proiectelor majore sprijinite prin instrumentul Jaspers.

7. Stadiul implementării pentru axa prioritară 3

D-na Adina Moga, director general, Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale, MCSI, a prezentat stadiul implementării operațiunilor pentru axa prioritară 3.

Au fost prezentate:

- alocări/contractări
- proiecte depuse/aprobat
- stadiul absorbției și perspective, calendarul lansărilor
- distribuția regională a proiectelor
- contracte, cereri de rambursare
- dificultăți și măsuri întreprinse

A fost menționat gradul scăzut de interes din partea IMM-urilor pentru operațiunea de conectare la internet, aplicații integrate și comerț electronic (cuantificat prin numărul redus de proiecte depuse la apelul 2008 - o treime din fondurile alocate), pentru care va fi lansat un nou apel, cu depunere continuă. În schimb, s-a menționat un grad mare de interes din partea beneficiarilor publici, îndeosebi pentru e-guvernare (operațiunea fiind deja la al doilea apel), modernizarea administrației

publice fiind o prioritate care se va concretiza, în eficientizarea activității, reducerea cheltuielilor, creșterea transparenței și a calității serviciilor oferite, potrivit prevederilor strategiei naționale e-România, recent adoptată.

D-l Victor Pânzaru, consilier personal al Ministrului Comunicațiilor și Societății Informaționale, a dorit să aducă în discuție operațiunilor de construire a rețelelor de broadband și a punctelor de acces public la internet (PAPI) în zone de eșec al pieței (zonele rurale și mic urbane insuficient deservite), în sensul închiderii acestora. Această propunere se justifică, în opinia sa, prin rezultatele unei cercetări de piață realizată de Autoritatea Națională de Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM), care indică materializarea unei investiții private masive, efectuată de operatorii de comunicații mobile, ce asigură o acoperire a accesului la comunicații în bandă largă pentru 99% din totalul populației, la tarife competitive, determinate de piața concurențială existentă. Domnia sa a concluzionat că nu mai este necesară finanțarea acestui tip de investiție din fonduri publice și a propus realocarea fondurilor către operațiunea de e-guvernare, cu beneficiar MCSI (de exemplu, colectarea taxelor și impozitelor la bugetul național, platforme pentru IMM-uri).

D-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a fost de părere ca această propunere de realocare ar trebui să fie supusă aprobării, conform procedurii.

D-l Eduardo Barreto, DG Regio, a recomandat verificarea în practică a acoperirii declarate de Vodafone România (operatorul la care se face referire în studiul de piață) și a atenționat că operațiunile de comunicații în bandă largă nu implică numai gradul de acoperire, ci și prețurile practicate, care trebuie stabilite prin competiție, pe baza raportului dintre cerere și ofertă, deoarece este vorba despre un program de competitivitate.

În continuare, domnia sa a apreciat că este greu de acceptat interpretarea referitoare la eșecul operațiunii de comerț electronic pentru beneficiari privați, fiind de părere că nu au fost expuse beneficiile care rezultă din implementarea acestei operațiuni, mai ales în termeni de creștere a competitivității, spre deosebire de cele care rezultă din implementarea operațiunii de e-guvernare. În opinia sa, faptul că întreprinderile nu au accesat această operațiune denotă fără îndoială și un blocaj, datorită cofinanțării care pune probleme, dar nu justifică în totalitate interesul scăzut. D-l Eduardo Barreto a recomandat cercetarea mai amănunțită a cauzelor pentru care nu există cerere și și-a exprimat acordul ca, pentru aceste operațiuni, să fie aplicată procedura cu depunere continuă, pe o perioadă mai îndelungată, astfel încât operațiunea să-și dovedească utilitatea.

Referitor la operațiunea e-educație (e-learning), domnia sa a recomandat stabilirea grupurilor țintă, înainte de a prezenta numărul de proiecte fiind necesară o viziune asupra impactului, de exemplu numărul de școli conectate, obiectivul la nivel național, pe termen lung, fiind acela de a conecta toate școlile la internet.

În ceea ce privește operațiunea e-guvernare, d-l Eduardo Barreto a precizat că, din experiența altor state membre, această operațiune are o rată de succes scăzută din punctul de vedere al impactului, cheia eficienței implementării fiind organizarea și restructurarea serviciilor publice, și nu viziunea strict tehnologică, legitimă, însă numai parțial utilă pentru îndeplinirea obiectivului programului. Domnia sa a recomandat prudență din partea MCSI în ceea ce privește selecția și gestionarea proiectelor din cadrul acestei operațiuni, prin implicarea activă a tuturor instituțiilor responsabile în implementare. Referitor la exemplificarea făcută de d-l Victor Pânzaru, legată de sistemul fiscal, d-l Eduardo Barreto a fost de acord că o mai bună colectare a taxelor și impozitelor la bugetul de stat ar conduce la o creștere importantă a competitivității, așa cum rezultă din toate rapoartele internaționale despre România, dar a subliniat că beneficiarul acestui proiect trebuie să fie MFP/ANAF.

În concluzie, domnia sa a atras atenția că orice propunere de realocare, invocând argumentul competitivității, trebuie foarte bine fundamentată și trebuie bazată pe o strategie, însoțită de

prezentarea modului de gestionare și a impactului asupra competitivității, cu precădere în situația în care proiectele în discuție au valori foarte mari, pentru că, altfel, apare o risipă de bani, subiect critic din punctul de vedere al Comisiei Europene.

D-I Victor Pânzaru a explicat că timpul nu a permis o prezentare in extenso a strategiei e-România, care prevede domeniile care urmează a fi sprijinite cu prioritate, precum și modalitatea de cooperare dintre instituțiile publice ce au rol de coordonare și gestionare pentru realizarea proiectelor. Domnia sa a admis că există o rată de eșec a proiectelor e-guvernare, pentru reducerea căreia beneficiarii sunt obligați să depună un raport de audit intermediar realizat de auditori independenți, la jumătatea perioadei de implementare a proiectului și un raport la finalul perioadei de implementare, pentru a verifica conformitatea parcursului proiectului cu prevederile contractului de finanțare. D-I Victor Pânzaru sa a mai menționat că una dintre inițiativele lansate sub coordonarea guvernului este aceea de simplificare a sistemului de formulare prin care se colectează taxe și impozite la nivel național (se preconizează reducerea numărului lor, de la 44 la unul, maxim două).

Referitor la verificarea acoperirii declarate de Vodafone România pentru accesul la internet, domnia sa a afirmat că ANCOM a dat asigurări privind acuratețea datelor furnizate de operatori, colectarea acestor date bazându-se pe un mecanism de control, inclusiv de penalizare (până la 5% din cifra de afaceri) în cazul dezinformării.

Pentru operațiunea de e-educație, d-I Victor Pânzaru a precizat că există un proiect contractat cu Ministerul Educației și Cercetării, care vizează conectarea școlilor la internet (2300 de școli), dar care prezintă întârzieri față de calendarul de implementare.

D-I Ștefan Ciobanu, director general ACIS, a precizat că a luat notă de propunerea de realocare și își exprimă întreaga disponibilitate de analiză, dar a reiterat, la rândul său, necesitatea fundamentării oricărei decizii pe această temă, printr-un raționament strategic, atât din punct de vedere al eliminării sau restrângerii unei operațiuni, cât și al noii destinații a fondurilor, precum și necesitatea aprobării conform procedurilor reglementate ale comitetelor de monitorizare, în acord cu Comisia Europeană.

Referitor la direcționarea fondurilor către beneficiarii publici, îndeosebi cei centrali, domnia sa a precizat că, din păcate, datele de execuție bugetară disponibile, în ceea ce privește proiectele aprobate, inclusiv cele din cadrul AP3, arată că ritmul de implementare este extrem de lent, și a atras atenția AM POS CCE și organismelor intermediare că sunt necesare analize detaliate, la nivel de conducere, pentru a determina cauzele și a elimina blocarea unor sume alocate prin program. Domnia sa a mai arătat că, în unele cazuri, se poate pune problema chiar a reorientării unor fonduri către acei beneficiari care dovedesc capacitate de implementare, autorități publice locale sau agenți economici. Aceasta pentru că, din partea beneficiarilor publici centrali există, totuși, așteptări ridicate, atât în ceea ce privește calitatea proiectelor, cât și disciplina de implementare, iar cei din cadrul AP3 reprezintă un pilon important în cadrul programelor operaționale.

În ceea ce privește sistemul de taxare și impozitare, domnia sa a apreciat că este evidentă necesitatea reprezentării MFP/ANAF în acest proiect, manifestată printr-un control foarte strict asupra configurației, modalității de derulare, în contextul procesului de modernizare a administrației fiscale, inițiativă prevăzută de altfel a fi sprijinită atât la nivelul POS CCE cât și al Cadrului Național Strategic de Referință.

D-I Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a arătat că este prima propunere de realocare pentru acest program și a propus fundamentarea demersului de către OI PSI și demararea procedurilor reglementate, inclusiv consultările AM POS CCE cu DG Regio, în vederea efectuării modificărilor.

D-l Ștefan Ciobanu, director general ACIS, a subliniat, pentru clarificare, că nu se solicită nicio aprobare din partea CM în cadrul acestei reuniuni, scopul intervenției fiind acela de informare, astfel încât în momentul identificării unei propuneri concrete și corect fundamentate, aceasta să fie cunoscută și abordată corespunzător.

D-na Cătălina Meliță a intervenit cu precizarea că alocuțiunea d-lui Victor Pânzaru este o informare prealabilă a membrilor CM privind intenția de a propune realocarea, pentru a fi în cunoștință de cauză la inițierea procedurii de consultare. Domnia sa a subliniat că este un subiect nou, anunțul operatorului privind acoperirea 3G fiind foarte recent și vizibil, inclusiv în mass-media, AM POS CCE și OIPSI considerând o obligație solicitarea opiniei ANCOM, astfel încât să existe confirmarea că operatorul de telefonie mobilă chiar are capacitatea declarată de acoperire de comunicații în bandă largă, cu asigurarea că prețurile vor fi stabilite pe baza competiției. Referitor la operațiunile de broadband din POS CCE, domnia sa a rezumat evoluția acestora și a reamintit propunerea comunicată și aprobată în cadrul reuniunii precedente a CM, de a centraliza cele două operațiuni existente și de a implementa noua operațiune cu beneficiar MCSI (în acest sens, cu sprijinul Jaspers, s-a lucrat inclusiv la schema de ajutor de stat aplicabilă pentru prenotificarea la DG Competition). În opinia sa, această investiție privată ar putea reflecta o reacție a pieței și pune astfel sub semnul întrebării necesitatea utilizării fondurilor publice în scopul construirii acestui tip de infrastructură. Totodată, d-na Cătălina Meliță și-a exprimat acordul că fondurile pentru operațiunea e-guvernare trebuie utilizate pentru proiecte de impact.

D-l Dan Dima, AM POS Mediu, a intervenit, în completarea celor spuse de d-l Ștefan Ciobanu, cu o recomandare de a fundamenta propunerea de realocare și pe baza concluziilor din raportul final de evaluare intermediară a POS CCE, dacă rezultă că ar exista un deficit de finanțare pentru operațiunea e-guvernare, pentru a justifica reorientarea fondurilor în această direcție.

D-l Dragoș Pâslaru, GEA, a precizat că, până în acest moment, nu a fost identificată o astfel de situație în care ar fi necesară realocarea de fonduri pentru e-guvernare, obiectivul programului fiind competitivitatea și sectorul productiv, dar și-a exprimat disponibilitatea de a explora acest aspect.

D-na Cătălina Meliță a făcut mențiunea că, deși alocarea financiară pentru e-guvernare se epuizează în luna iunie, există în POS CCE precizări privind finanțarea unor proiecte legate de sistemul fiscal și tratarea lor în perspectiva sistemului de e-guvernare, care nu au fost puse încă în aplicare, din cauze care pot fi discutate. Domnia sa a opinat că deschiderea posibilității de finanțare a unui proiect de tip e-taxare, sau a altor proiecte importante la nivel național, ar fi oportună, după luarea măsurilor asigurătorii că nu mai este necesară implementarea operațiunii de conectare la internet în bandă largă, prevăzută în program.

8. Stadiul implementării pentru axa prioritară 4

D-na Felicia Răcășanu, director, Direcția Energie, Petrol și Gaze, Organism Intermediar pentru POS CCE, a prezentat stadiul implementării operațiunilor pentru axa prioritară 4.

Au fost prezentate:

- operațiuni în derulare/operațiuni închise
- proiecte contractate
- distribuție regională
- probleme constatate în procesul de implementare a proiectelor
- prefinanțare acordată și acte adiționale încheiate

- dificultăți și riscuri
- decizii de finanțare pentru contracte de asistență tehnică

D-na Felicia Răcășanu a subliniat necesitatea tratării proiectelor din cadrul acestei axe prioritare din perspectiva caracterului strategic al sectorului energetic, la nivelul unui stat. Domnia sa a adăugat că proiectele diferă în funcție de operațiuni și sunt afectate în mod diferit de constrângeri legate de reglementări de protecție a mediului și ajutor de stat.

A fost prezentată fiecare operațiune (5 operațiuni deschise și una închisă):

- operațiunea de transport energie și gaze naturale este conexată cu operațiunea de interconectări, aceste două operațiuni fiind incluse într-o schemă de ajutor de stat comună, pentru care se așteaptă în continuare aprobarea DG Competition (până în prezent au fost transmise acestui for decizional mai multe seturi de clarificări); operațiunea este deschisă, sub formă de listă de proiecte, 6 proiecte fiind în evaluare (două - SC Transgaz SA și patru - SC Translectrica SA)
- operațiunea pentru instalații de desulfurare, pentru IMA (instalații mari de ardere) aflate în coordonarea autorităților publice centrale; din cele 6 proiecte depuse, 5 sunt proiecte majore, excepție făcând proiectul depus de Complexul Energetic Turceni; proiectul CEN Craiova pentru „Instalație comună de desulfurare gaze de ardere la blocurile nr.1 și nr.2 – S.E. Craiova II” a fost aprobat de Comisia Europeană în data de 17 decembrie 2009, două proiecte majore (Complexul Energetic Craiova - blocurile energetice nr.7 și nr.8 din S.E. Ișalnița) urmează procedura de transmitere a documentației la Comisia Europeană, pentru aprobare, iar celelalte două proiecte majore (Complexul Energetic Rovinari - blocurile energetice nr.4 și nr.5) se află în evaluare
- operațiunea de îmbunătățire a eficienței energetice destinată principalilor consumatori de energie (consum industrial), deși promovată la sesiunile info-day (cu participarea a numeroși potențiali beneficiari), nu se bucură de popularitate, la apelul din 2009 fiind depuse numai trei proiecte, dintre care niciunul nu a fost selectat; un al doilea apel este în desfășurare, ghidul beneficiarului fiind simplificat în scopul creșterii atractivității
- operațiunea de distribuție energie electrică și gaze naturale se va închide în iulie și se estimează o suprasubscriere, datorată și bugetului relativ redus alocat apelului
- operațiunea RRE (resurse regenerabile de energie) este închisă; numărul de proiecte depuse în cadrul celui de al doilea apel a fost de 419 proiecte, suprasubscrierea fiind de cca 20 la 1; în urma primului apel au fost contractate 14 proiecte (autorități publice locale – 2, agenți economici – 12), în valoare de aprox. 260 mil. lei, fiind acoperite toate tipurile de resurse regenerabile de energie

Dintre dificultățile întâmpinate, d-na Felicia Răcășanu a menționat numărul mare de acte adiționale, respectiv pentru 10 din cele 14 contracte semnate (justificate prin perioada de iarnă, dificilă pentru activitatea de șantier, lipsa cofinanțării sau a garanției bancare necesare pentru prefinanțare) și subdimensionarea numărului de posturi de conducere în cadrul organismului intermediar pentru energie, precizând că nu este posibilă rezolvarea datorită blocării posturilor.

D-I Marian Răduță, DG Regio, a solicitat informații suplimentare referitoare la operațiunea pentru îmbunătățirea eficienței energetice, legate de durata apelului, procedura de depunere a proiectelor și numărul de proiecte depuse.

D-na Felicia Răcășanu a precizat că apelul este deschis până în data de 30 noiembrie a.c., cu procedură de depunere continuă, dar perioada poate fi prelungită, având în vedere că, până în prezent, nu a fost depus niciun proiect, deși s-au manifestat intenții în acest sens. Ca o părere

personală, domnia sa a apreciat că, mai ales în perioadă de criză economică, eficiența energetică nu este percepută ca o oportunitate de afaceri.

9. Stadiul implementării pentru axa prioritară 5

D-na Cornelia Budică, consilier, AM POS CCE, a prezentat stadiul implementării pentru AP 5, Asistență Tehnică, fiind aduse în discuție dificultățile întâmpinate în procedura de achiziții publice.

D-l Eduardo Barreto, DG Regio, a apreciat prezentarea amplă, și s-a referit la subiectul achizițiilor publice, principala cauză a întârzierilor contractelor în cadrul acestei axe. Domnia sa a subliniat dezacordul Comisiei Europene, în special a DG Markt, privind intențiile autorităților române de modificare a legislației de achiziții publice, prin aplicarea unei taxe de penalizare pentru contestarea unei atribuirii, deoarece ar îngreuna dreptul de acces la contestații în justiție. D-l Eduardo Barreto a sugerat găsirea unui echilibru între transparență și dreptul la contestații, subliniind că acesta este un subiect care trebuie tratat la nivelul altor instituții, precum ANRMAR. Domnia sa a reiterat necesitatea utilizării fondurilor AP5 pentru suplinirea lipsei de personal și a expertizei pentru unele domenii specifice și a subliniat, în special în ceea ce privește externalizarea controlului și a monitorizării, necesitatea ca atât AM POS CCE, cât și organismele intermediare să coordoneze îndeaproape personalul extern, în vederea respectării conformității acreditate a sistemului. În concluzie, d-l Eduardo Barreto a recomandat AM POS CCE să intensifice procedurile de achiziție pentru Asistență Tehnică.

10. Acțiunile de comunicare desfășurate de la data ultimei reuniuni

D-na Carmen Boteanu, șef birou, Biroul Comunicare și Resurse Umane, a prezentat principalele măsuri de informare și publicitate desfășurate de la data ultimei reuniuni. Domnia sa a subliniat rezultatele pozitive obținute, în urma organizării sesiunilor info-day, în opinia sa schimbul de informații cu solicitanții fiind util în elaborarea ghidurilor, prin includerea unor propuneri din partea potențialilor beneficiari care au participat la aceste sesiuni de informare. D-na Carmen Boteanu a arătat că, prin utilizarea fondurilor alocate axei prioritare 5, au fost organizate, atât o serie de evenimente de comunicare (conferințe, seminarii, dezbateri publice), cât și sesiuni de training pentru beneficiari, inclusiv prin aplicația multimedia gratuită, în sistem e-learning, lansată de MCSI-OIPSI pentru informarea companiilor și instituțiilor interesate de accesarea fondurilor structurale în cadrul AP3.

11. Concluzii, diverse, stabilirea datei următoarei reuniuni a CM

Referitor la prezența scăzută la reuniunile CM, **d-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie** a repetat propunerea făcută la începutul reuniunii, aceea de modificare a ROF, pentru includerea prevederii de delegare a participării către un înlocuitor cu drept de vot, prin mandat scris, în caz de indisponibilitate de reprezentare, fie a membrului titular, fie a supleantului.

D-l Ștefan Ciobanu, director general ACIS, a arătat că organizarea comitetelor de monitorizare a avut în vedere principiul stabilității membrilor, pentru a asigura continuitatea în activitatea pe care o desfășoară acest organism de monitorizare, însă, din păcate, acest principiu nu a fost respectat întotdeauna. În opinia domniei sale, lipsa de cворum poate pune probleme cu impact negativ asupra implementării programului. De aceea, domnia sa este de acord că se poate accepta

mandatul de reprezentare în situații de excepție, prevedere ce va fi corelată cu cea referitoare la înlocuirea membrilor, în cazul absențelor repetate (art. 5, pct. 4 b), fără a o anula pe aceasta din urmă.

Aprobarea propunerii de modificare a ROF CM POS CCE

D-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie a supus aprobării propunerea de modificare a ROF CM POS CCE pentru includerea prevederii de delegare a participării, urmând ca textul să fie transmis membrilor.

Propunerea a fost aprobată în unanimitate.

În ceea ce privește data următoarei reuniuni, ***d-l Secretar de Stat Constantin Claudiu Stafie*** a propus luna octombrie a acestui an.

În încheiere, domnia sa a apreciat dezbaterile și a invitat membrii să mai intervină, dacă doresc.

D-l Eduardo Barreto, DG Regio, a apreciat la rândul său calitatea discuțiilor, considerând importantă atât analizarea rezultatelor din 2009 și 2010, cât și faptul că AM POS CCE a prezentat și soluții concrete de ameliorare a situației existente, deși multe dintre dificultăți sunt în afara controlului său.

În încheiere, domnia sa a subliniat încă o dată necesitatea justificărilor de substanță legate de realocări financiare pentru deciziile ulterioare.

Președintele Comitetului de Monitorizare a POS CCE

Constantin Claudiu STAFIE
Secretar de Stat

Redactat,
Secretariatul permanent al CM POS CCE

C. Stafie